

ERDÉLYI GAZDA

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz. Sürgőnycím: Erdélyi Gazda, Kolozsvár.*

Felkéri az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju stb.) minőségét és mennyiségét hozzá sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a királyhágón túli uradalmak részéről

a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.

Cséplőgépek, rosták, ekék és boronák, zsákok, ponyvák, olajok stb.

legjutányosabb és legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

1010

Májerszky Barnabás

gépgyáros Nyiregyházán

készít sok évi tapasztalatok nyomán mint specialista

Víznyomásu olajsajtókat,

Olajmagzúzókat egyszerű s több hengerrel,

Olajmagpörkölőket gőz- és tűzfűtésre,

Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kapcsolatos minden berendezést.

Eddigi kivétel 120 telep üzemben. 1093

Ponyva és zsákgár

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST,

Alapítva 1831.
46 kiténtetés.

IV., Deák Ferenc-utca 3. szám
Angol királyné szálloda mellett.

Sürgőnycím:
Elsinger Budapest

VIZMENTES PONYVÁK ELISMERT KITÜNO, ELPUZTITHATATLAN MINŐSÉGBEN

Kazal-, gép-, kocsi- és repceponyvák.

Tarpaulin-
Drill-

ZSÁKOK

kender varrással
LEN VARRÁSNÉLKÜL

KARTELLÉN KIVÜL, LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS
VIZMENTES SÁTRAK ESOKÖPENYER, KENDER-TÖMLŐ.

Árjegyzék és minták ingyen és hár ventre. — Leggyorsabb kiszolgálás. — Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és sziveskedjék határozottan Elsinger gyártmányt kérni. (1089.)

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. Ezen kitűnő műtrágyát úgy a foszforsav, mint citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és lelkiismeretesen szállítja

Kalmár Vilmos BUDAPEST,

VI., Teréz-körút 3.
a Thomassalakgyárak, Berlin, vezérképviselője a magy. korona országainak területén. 1130

Óvakodjunk a hamisításoktól és csakis csillag

védjeggyel ellátott zsákokat vegyünk át.

Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva

MALOM-

BERENDEZÉSEK,

1066

OLAJSAJTÓK-

ÉS GÉPEK,

KONKOLY-

VÁLASZTÓK

KAPHATÓK **GRAEPEL HUGÓ** GÉPGYÁROSNAI.
BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 40-46.

A szemétkben is kincset lelhetnek mindazok,

kik megismerkednek az országszerte elismert, kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító gépek és rosták sokoldalú előnyeivel. — Sziveskedjen vagyonyújítás céljából ezen kiváló magyar gyártmány legújabb ingyen árjegyzékét kérni:

 Kalmár Zs. utóda különleges terménytisztító gépgyártól, 1158.
Hódmezővásárhelyről,

melynek áttekintése után tisztában lesz ön a dolog valóságával.

A világ leg-
tökéletesebb **Beszélő gépe!**

1200.

Világhírű Mascagni Record Comp.
grammophonjait és fonographjait
sekély havi részletekre szállítjuk. Havi részlet 4
koronától feljebb. Képes árjegyzék ingyen és bér-
mentve. — Erdély-
részi főképviselet: „**KORVIN MÁTYÁS**“
— Erdélyi Könyvkereskedő Részvénytársaság. —
Kolozsváron, Deák Ferenc-utca 21. sz.
Hangszer osztály. — A gépek ugyanott megtekinthetők.

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állami ménesbirtok 1903—1904. évi 2000 q.
korpaszükségletének szállítását zárt írásbeli versenytárgyalás útján
biztosítja.

Ajánlat nyújtható be az egész mennyiségre, vagy kisebb rész-
letre is, de legalább egyszáz mmázsára.

Az egy koronás bélyeggel és 5% bánatpénzzel ellátott zárt
írásbeli ajánlatok **f. évi szeptember hó 25-én délelőtt 11 óráig** a ménes-
birtok igazgatóságához terjesztendők be, hol a közelebbi feltételek is
megtudhatók.

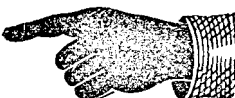
Budapest, 1903. szeptember hó.

1203. II.

Földmívelésügyi m. kir. Miniszter.

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állami faiskolában a folyó évben követ-
kező **oltványok** kerülnek eladásra:

	Különféle alma	14854 darab		
	” körte	4489	”	
	” szilva	1416	”	
	Ribizke . . .	530	”	
	Meggy . . .	938	”	

Közelebbi felvilágosítás a m. kir. áll. ménesbirtok igazgatóságá-
nál nyerhető.

Budapest, 1903. augusztus hó.

1203. I.

A m. kir. földmívelésügyi Miniszter.

Mezei egerek

tömeges és biztos kipusztítására ajánlom az ál-
talam készített és máig eddig is sok előkelő uradal-
makban, nagyobb gazdaságokban, ugyszinté több
közégekben a legjobb sikerrel használt

egérmérgat

labdacsk alakban, edéligi tapasztalatok szerint 1
holdra 1—2 kiló elég endőnek bizonyult, 100 kiló
ára 90 kor., 100 kilós láda 6 kor.

SIPÓCZ. ISTVÁN

gyógyszerész

Pécselt, (Barany-megye).

Megrendeléshez hatósági engedélyt ké-
rek mellékelni.

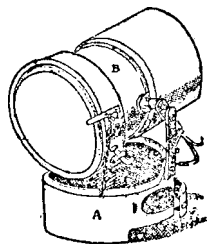
1197

Az ezredéves országos kiállításon millenniumi nagy éremmel, a szegedi és
pozsonyi mezőgazdasági kiállításokon 3 ezüst éremmel kitüntetve.

Legújabb szerkezetű, tengelyen fordítható vagy vasfűtő
kazánházból kiemelhető

gyümölcs-, törköly- és borseprü- lepároló készülékek

cszefrekeverővel vagy anélkül, minden alaku pálinkafőző-
üstök, 2 csöves sisakkal, csöves- kigyó- vagy henger-
alaku hűtővel; mindennemű gyári rézműves berende-
zéseket, konyhai rézedény- és üstöket legjobb kivitelben
jutányos áron szállít

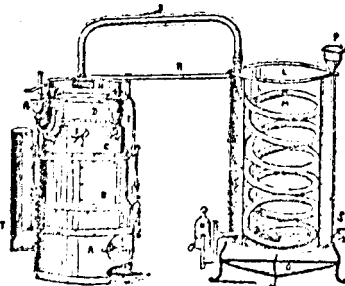
Gállik Lajos

rézművesmester üzlete

BUDAPEST,

VII. ker., Nyár-utca 15. sz.

Régi fémek becseréltetnek és
megvételnek.

1196

MÁGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapított
1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. óronométer- és műszer- és feltalálója
a nemzeti ingáknak.
stb. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

1164

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR : 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A világtermés.	509
A magyar szarvasmarha hizlalása. <i>Weninger Mátyás.</i>	510
Az „Első svájci tojáseladási szövetkezetről” <i>Leitgeb Imre.</i>	511
Almabor gyártás. <i>Dr. Békéssy Sándor.</i>	512
Kisebb szakközlemények.	512
Háztartás.	513
Egyleti élet:	
Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület választmányi ülése.	513
Vegyes közlemények.	513
A XIV. Tenyészállatkiállítás díjazottjai.	513
Piaci és vásári ártudósítások.	515
Hírdetések.	

A világtermés.

Pár nappal korábban, mint eddig, közzétette a földmívelési miniszter azokat a termésbecslési adatokat, a melyeket évenként a világ minden részéből hangyaszorgalommal gyűjtenek egybe és kiváló szaktudással dolgoznak fel szakközegei.

Feltétlen pontosságra ezek az adatok és becslések nem tartanak igényt. Maga a jelentés is utal arra, hogy az adatok egyes államokra csak hozzávetőleges becslésen alapulnak. De most már jóval több, mint tíz esztendő tapasztalatára tekinthetünk vissza, a midőn ennek dacára konstatáljuk, hogy a földmívelésügyi kormány ezen évi jelentései a hasonló munkálatokhoz képest határozottan a legmegbízhatóbbak se tekintetben teljes mértékben megérdemlik azt a figyelmet és elismerést, melylyel szakörökben találkoznak. Ennek a jelentésnek az alapja a lelkiismeretes adatgyűjtés, a feldolgozás nagy munkáját pedig tudós szakértelem végzi tárgyilagosan, minden tendencia nélkül, egyedül az igazságot, illetve a becsületos valószínűséget tartva szem előtt.

A gazdasági világra, a gazdákra épp úgy, mint a nemzetközi gabonakereskedelmre ezek a kimutatások rendkívül fontosak. Mert hisz ezek az adatok nyújtják a legelső és aránylag legmegbízhatóbb tájékoztatást arról, hol és mennyi a gabonafölösleg vagy hiány. S minthogy a termésmennyiség irányítja az árfejlődést, önként következik, hogy úgy a termelők, mint a fogyasztók s a kereskedők ebben a kimutatásban találják az első megbízható támaszpontot a kalkulációkra.

A most közzétett jelentések ezen szempontból figyelemreméltó mozzanatai a következők:

Mindenekelőtt konstatálható, hogy az ideai világtermés csaknem 100 millió métermázsával mögötte marad a tavalyinak. Így is azonban elég jónak mondható. A kedvezőtlenebb termésben Európa 31,5, a tengerentuli államok 63 millió métermázsával participálnak. Európában főleg búzában mutatkozik az előző évhez képest mintegy 19 millió mm. termés-csökkenés. a tengerentuli viszont búzában 17 millióval nagyobb ugyan

a búzatermés, de a tengeritermés 78 millió mm. gyengülést mutat.

Ha már most a nemzetközi gabonapiacokon az aratás előtt rendelkezésre állott gabonakészleteket tekintjük, azok 88 millió métermázsával körülbelül kipótolják a világtermés és fogyasztás közt mutatkozó hiányt. De csak látszólag. Mert ha a tavalyi jó termésből csak ily kevés készlet maradt az új aratásig, akkor a megnövekedett fogyasztás, a melyre ez a tünet vall, bizonyára az idén is érvényesíteni fogja hatását. S e részben tárgyilagosan helyesnek találjuk a hivatalos jelentésnek azt a reményét, hogy az egészen súlyos és szép, tehát a jó és közepes minőségű termény az új gazdasági évszakban is keresett cikket fog képezni. S örömmel utalunk arra, hogy e tekintetben Magyarország helyzete is eléggé jó Magyarország ez évi termése a tavalyi mögött marad ugyan körülbelül 8 százalékkal, de az utóbbi öt esztendő folyamán a tavalyitól eltekintve, az ideai volt a legjobb. Minthogy jótermésű években a fogyasztás növekedni szokott, körülbelül 33 millió métermázsára tehetjük a magyar birodalom ez évi fogyasztási szükségletét búzában, úgy, hogy a horvátországi termést és a készleteket is beleértve, a magyar birodalom 1903—4-iki búzafölöslege 14—15 millió métermázsára tehető.

Miként eddig, ezuttal sem bocsátkozunk jóslatokba az áralakulás tekintetében. Beérjük annak a konstatálásával, a mivel a hivatalos jelentés végződik, hogy esetleg a kenyérpótló termények hiánya (a szárazság, hőség, sőt néhol aszály miatt) a rendelkezésre álló megmozdítható szemes gabonának forgalmát emelni és értékesítésének esélyeit előmozdítani fogja.

Ezekben az adatokban s hozzávetőleges általános kombinációkban kell megkeresnie a gazdának a maga kalkulációját. Tanácsot adni neki az értékesítés dolgában arra nézve, most adjon-e el vagy később, hiu és kockázatos dolog lenne. Azt hisszük, az utóbbi két évtized éretté tette a gazdaközönységünket annyira, hogy a saját lábán járjon és saját eszével gondolkozzék. Megszerezhetette ez idő alatt azt a bizonyos kereskedelmi rutint is, a melyre a modern gazdák

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari MAGKERESKEDÉSE

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám.

VI. ker., Andrassy-ut 23. szám.

= A gazdák figyelmébe =

ajánl: arankamentességre állami-lag ólomzárolt luczernamagot és biborherét, továbbá káposzta-repcét, muharmagot, tarlórépamagot, fehér kölesmagot, pohánkát, mustármagot, lóbabot, őszi bükkönyt, őszi borsót, szösös bükkönyt (*Vicia villosa*), raffiaháncsot, mindent legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz: mindenféle gazdasági magot bármely mennyiségben. =

Ajánlatok minták kíséretében kéretnek.

• • Terményeink • •

értékesítését

Erőtakarmanycikkek

beszerzését

bizzuk a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezetére”

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Kivánatra gazdáknak bérmentve küldetnek meg a Termény-értékesítési Feltételek.

nak okvetlen szüksége van s így rábizhatjuk nyugodtan, hogy micsoda árpolitika szerint igazodjék. Nekünk a sok gondban, vesződségben és válságban némi vigasztalást nyújt, hogy gazdasági életünknek legalább ez az egy-és legfőbb tényezője, a termés, az idén is kilátást nyújt arra, hogy aránylag elég kedvezően zárhatjuk majd le a gazdasági esztendő mérlegét.

A magyar szarvasmarha hizlalása.

Irta: Wenninger Mátyás.

Rossz hízonak mondatik a magyar fajta marha. Ez az állítás nem állja meg a helyét, ha tudjuk azt, a miből ezt következtetik. Hizlalóba magyarfajta marhából azt lehet mondani, csak kiselejtezett, legtöbbnyire elvénült állatok kerülnek, mert befogni való magyar tinót, vagy tenyésztésre alkalmas magyar üszőt ugyan senki sem fog napjainkban felhizlalni. Már most, hogy az ilyen selejt vén állat nem fog oly gyorsan és oly jól felhizni, mint a fiatal nyugati marha vagy az 5-6 éves korban elnehézedett és igába használhatatlan nyugati ökrök és hogy a kihizott vén magyar marhának nincsen olyan izletes húsa, mint a fiatal nyugatinak; ezt ugyan kétségbe vonni senki sem fogja, de már, hogy a fiatal magyar marha megfelelően takarmányozva nem hizna fel olyan gyorsan és annak nem volna legalább is olyan izletes húsa, mint a nyugatinak, azt már saját tapasztalataink alapján határozottan tagadjuk. Természetesnek találjuk azt, hogy a fogyasztó külföld előszeretettel viseltetvén saját marhafajtája iránt, annak előnyt ad csak azért is, hogy fokozza a keresletet és leszorítsa a piacra a magyar fajtát. Csakhogy ezt mi észrevenni nem akarjuk és nem látjuk azt, amint a hátunk mögött a markába nevet. De megengedem, hogy kedvezőtlenül fog a magyar fajta marha hizékonyosságáról itélni az, aki ezt miként a nyugati fajta marhát tudományos alapokon és módon akarja felhizlalni. Így például elméleti és tudományos szempontokból kiindulva, elfogadott elv a hizlalásnál, az állatok nyugalma, mert a legcsekélyebb mozgás is anyagvesztéssel jár, ennél fogva még az itatás is a hizók állóhelyében történik. Ez az eljárás a magyar fajta marhánál több évi tapasztalataink alapján ellenhatást szül, mert természete okvetlenül megkívánja a mozgást, a melynek hiányában rosszul történik az emésztés, az anyagcsere, lassú a gyarapodás, nem értékesül megfelelő módon a takarmány, kelletlenül hosszabbra nyúlik a hizlalás tartama. Ennek oka a magyarfajta marha természetében rejlik, mert ez még aránylag legközelebb áll vad őseihez, nemcsak természetére, de szervezetére nézve is, minél fogva minden természetellenes eljárással szemben káros reakciót tanusít. Lehetőleg természetes takarmány és kellő mozgás kell neki, hogy hizzék.

Ez a körülmény magyarázza meg azt, hogy magyarfajta marhát gazdag legelőn jobban meg lehet hizlalni, mint istállóban bármilyen jó takarmányon. De nem kevésbé áll az a nyugati fajta marhákra nézve is, hiszen ahol ezek ugyancsak gazdag legelőkön járnak egész nyáron át, őszre kelve olyanok, akár a

gömbölyök; ellenben száraz időjárás mellett, sovány hegyi legelőn a magyar gulyamarha mindig jó húsban fenntartja magát, amilyen legelőn a nyugati gulya már nem élne meg takarmánypótlék nélkül. Ipari takarmányokkal, milyenek szeszmoslák, törkölyfélék, olajpogácsa stb. magyar marhánál célt nem érünk mert ennek őseredetéhez közelebb álló gyomorszerkezete nem képes ezen természetellenes takarmányanyagokat kellőképpen értékesíteni. Akárhányan meggyőződhetek arról, hogy például egy elfogott szarvasborjú az ilyenféle takarmányokat egyáltalában vagy meg sem eszi, vagy ha szükségéből, vagyis természetes takarmány hiányában ha meg is eszi, de kifejlődni úgy mint a vadon élők soha sem fog, ha folytonosan zabbal és a legjobb szénával tartjuk is, mert gyomorszerkezete a kellő mozgás és szabad levegő hiányában azt értékesíteni nem bírja. Annyi mozgást kell engedni minden állatnak amennyit a természete megkíván, mert azt elvitatni nem lehet, hogy a mozgás elősegíti az emésztést, és pedig siettetti az anyagcserét, tehát jobban és gyorsabban értékesíti a takarmányt; végeredményben a hizlalásnál rövidíti a hizlalási időtartamot. Mindig örölkünk, ha az a hizóállat például itatás alkalmával kiugrálja magát; hogy e közben baj is érheti, az bizonyos, de érheti lekötve az istállóban is, jó ízűen iszik, utána ismét fokozott étvágygyal eszik, végre nyugodtan pihen. Hogy ez a mozgás ártalmára nincs a hizó marhának és hogy anyagvesztéssel tényleg nem jár, azt több évi tapasztalataink alapján is állíthatjuk sőt bebizonyíthatjuk a következőkben. Hogy a hizó marhák számára ne kelljen egy külön fogatokat tartani, a hizók közül ki szoktunk választani ökröket, amelyek a szükséges takarmányt és almot a hizó istállóba a közelből és a trágyát a trágyatelepre szállították. Naponkint pár órai munkát végeztek. Több évi tapasztalataink alapján egyetlen egy esetben sem fordult elő az, hogy ezen fuvarozó ökrök a hizásban hátramaradtak volna, lettek légyen azok magyarok vagy nyugatiak sőt azt tapasztaltuk, hogy a magyar fajtájuk gyarapodás tekintetében mindig az elsők között voltak, már most ha ez nem jár nagy veszteséggel, hogyan járna az a kis mozgás, amelyet az itatás alkalmával tesznek az állatok.

Mindezekből azt lehet sőt kell következtetni, hogy a hizó marha megkívánja a mozgást és célszerű is erre neki, ahol kivethető módot és alkalmat nyújtani, mert ezáltal csak a hizlalási idő tartama rövidített meg, amely körülmény pedig nem csekély befolyással van az eredményre. A magyarfajta marha természetesen elbánás és takarmányozás mellett mindig előbb meghizik, mint a nyugati, azt szintén saját tapasztalataink alapján mondhatjuk. Az ipari takarmányokat inkább a reklám és a kényyszerűség honosította meg nálunk, mint előnyös voltuk, mesterséges takarmányokat nem természetünk a szükséges mennyiségben, rétejinket feltörtük, így természetes takarmányunk is vajmi csekély, kénytelenek vagyunk az ipari takarmányokhoz fordulni, pedig éppen ez a körülmény drágítja sőt nem egy esetben veszteséggel zárja le a hizlalás számláját, még sem segítünk a bajon, pedig módunkban volna. Ahol természetesen ilyen ipari takarmányokhoz könnyűszerével és olcsón jut a gazda,

ott azt fel nem használni észszerűtlen eljárás volna, de már ahol ez a kedvező körülmény fenn nem forog, csupán a modern iránynak hódolva, drága pénzen beszerezni azt és felülni a nagy dobbal hangoztatott reklámnak, ez már nem észszerű eljárás. Ahol pláne a hizlalás csak melléküzemágat képez és csupán a kiselejtezett állatok feljavítására szorítkozik, ami a legjövedelmezőbb, ott ugyan kár volna egy fillért is ipari takarmányokra fordítani. Vegyük elő először is az olajpogácsát, amelyre ki van mondva, hogy e nélkül sikeresen hizlalni képtelenség, mert ez, amellet, hogy értékes takarmány, elősegíti az emésztést. Ez a takarmány magyarfajta marhánál nemcsak nélkülözhető, de annak egyáltalában nem is való, mert gyomorszerkezete káros hatással van. Az olajpogácsának az emésztésre állítólag gyakorolt kedvező hatását el lehet érni tényleg a vízben feloldott sóval. Hizó marhánál 1000 kgr. élősúlyra 6 gramm sót számítva és azt grammonként egy fél liter vízben feloldva, az így nyert oldattal kell a bekevert takarmányt rétegenként lelocsolni. Az olajpogácsában lévő tápláló anyagot a megfelelő arányban dara alakjában adhatjuk az állatoknak. Sem magyar sem nyugati fajta hizóknál olajpogácsát egyáltalában nem szükséges használni. A törköly és moslékféle takarmányokat sikeres eredménnyel lehet takarmány répával helyettesíteni, a korpát gabona vagy tengeri darával tápláló érték arányában, így megmenekülünk a fuvarozásoktól és a gyárosok kartelljétől, ami nem lényegtelen dolog, aminek az lesz a következménye, hogy kisebbedvén az ipari takarmányok iránt való kereslet, kénytelenek lesznek a gyárosok áráikkal lejjebb szállni, amely igen kedvező hatással lesz a mezőgazdaságokra. Ha jól és lelkiismeretesen számítnak, úgy a cukorrépa és az ipari célokra termesztett burgonya éppen nem jár haszonnal a gazdaságra a mai árakat tekintve, mert a gazda nem kapja meg a gyártól terménye után a megfelelő árt, míg a gyártól nyert takarmány mellékterményekért a méltányosnál többet fizet, ehhez járul még a szállítási költség, fuvarozás, konzerválási munka stb. kap olyan takarmányt, amelynek lelkét kivette a gyár, amely hiányt pótolni kell, mert az állatot megcsalni nem lehet. Míg ellenben ha a gazda takarmányrépát termel állatai számára, az teljes tápláló anyagtartalmával értékesül az állatoknál, nemcsak tölti a gyomrot, de táplálja is az állatot, ezenfelül megszabadul a gazda a szállítási költségektől, fuvaroktól, az eltartási munka is sokkal egyszerűbb. Ha már most a szükséges koncentrált takarmánymennyiség is előállítható magában a gazdaságban, úgy semmiben sem szorul kifelé, amely már magában véve biztosítja a sikert.

Hizlalási eljárásunk, amely számos éven át még mindig meghozta a trágyán felül a tisztességes üzleti nyereséget, a következő:

(Lásd: táblázatot.)

Tegyünk most már számítást, normális viszonyokat véve alapul 1000 kgr. fiatalmarha kerül a) 60 fill. = 600 koronába, 120 napi hizás a/ 1 kgr. = 120 kgr., eladási súlyt 1120 kgr., a melynek ára a/ 80 fill. = 896 K. amelyből levonva 600 K. vételárt, marad 296 K., ebből levonva a feleltetett takarmány értékét 220.80 K.-t. marad 75,20 K.,

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

Megnevezés	Időszak		Árpa vagy gabonafaj dara	Tengeri dara	Takarmány-répa	Széles takarmány szecska	Polyva vagy tavaszi szárla szecska	Alomszalma	Só	Feletett takarmány értéke		Trágya			
	száma	hossza nap								K.	f.	mennyisége q.	K.	f.	értéke
Ezer kilogram élő súlyra naponként	I.	30	4	2	60	—	20	10	6						
	II.	45	—	8	50	8	8	10	6						
	III.	45	—	10	40	14	—	10	6						
Összesen		120	120	870	5850	990	960	1200	720	220	80	102	51	—	
Ár q.-ként			a) 10 k.	a) 10 k.	a) 1 k.	a) 3 k.	a) 120 k.	a) 1 k.	a) 14 k.			a) 50 fill.			

levonandó még ebből a hizlalás költségei és kamatai címén 1000 kgr. élősúlyra naponként 40 fillt számítva $120 + 40 = 48$ K; marad pénzbeli nyereség 27.20 K., a melyhez hozzáadva a nyert trágya értékét, lesz a tényleges nyereség $27.20 + 51 = 78.20$ K. 1000 kgr. élősúly után. Elegendő takarmány mellett ezen eljárással háromszor lehet egy évben hizlalni, vagyis a pénzt kamatoztatni és trágyát produkálni.

A hizlalást, a vásárolt takarmányokon kívül, legfőképpen a szándékosan lassított folyamatából származott hosszúra nyúlt tartama drágítja, a mely hibás eljárás a milyen káros a hizlalóra éppen olyan előnyös a vevőre. Intenzív hizlalással 120 nap alatt egészséges állatokat mindig ki lehet prima kválitással hizlalni, föltéve, hogy azok nem lezsarolva és lesoványkodva kerülnek a hizlalóba. Tapasztalásból állíthatjuk, hogy a fiatal magyarfajta marha, megfelelő természeteszerű takarmányozás és elbánás mellett gyorsabban hizik, mint az ugyanolyan korú nyugoti fajta. Hogy a manapság divó 160—180 napi hizlalásból haszon nem származhatik, azt minden számító gazdának be kell látni, mert a trágyanyereség fokozódásával visszás és rohamos arányban csökken a gyarapodás.

Ne utánozzuk tehát a külföldet a hizlalásnál még abban is, hogy úgy vásároljuk meg megregrágán, amit mi magunk is képesek volnánk előállítani, de amit a külföld megvásárolni kénytelen. Milyen más eredménnyel végződne a mi hizlalásunk, ha a 60 filléért vásárolt hizlalandó állat kilóját saját tenyésztésünk által a magyart 36, a nyugotit legfeljebb 50 filléért tudnánk beállítani. Vagy milyen nagyot lendítene számadásunk mérlegében az, ha a 64—70 filléért vásárolt igás ökröt, a magyar fajtából 36, a nyugoti fajtából 50 filléért tudnánk, a saját tenyésztésünkől igába fogni. Az ilyen eljárásnak azután az a következménye, hogy nemcsak azon cikkeknek az árát állapítják meg a rajtuk kívül álló tényezők, a melyeket mi vásárolni vagyunk kénytelenek, hanem még azokat is, amiket mi adunk el.

Az „Első svájci tojáseladási szövetkezetről.”

A külkereskedelmi forgalmunkban mindig nagyobb és fontosabb szerepet játszó tojás-értékesítés egészséges, a kisebb gazdákra különösen üdvös fejlődése ma már az

értékeket szövetkezeteken alapszik; nálunk a „Vásárcsarnok ellátó szövetkezet” óhajta fokozottabb mértékben fejleszteni a tojásgyűjtő szövetkezeteket. Ily körülmények között különös érdeklődésünket érdemli meg az „Erste schweizerische Eierverkaufs-Genossenschaft” most megjelent évi mérlege.

Fenti szövetkezet 1902. évi január hó 21-én Bernben alakult meg, működését pedig ugyanazon év március havában kezdte meg. A telep Ostermündingenben állított fel; ezen célra a szövetkezet egy 34 négyszög méter nagyságú színt és egy 37 négyszög méter területű pincét bérelt, ezenkívül minden bérfizetés nélkül rendelkezésre lett bocsátva egy, mintegy 70 négyszög méter nagyságú szérű és szénaszin. A telep udvara is elég tágas, amennyiben 40 méter hosszú és 25 méter széles területet ölel fel.

A személyzet kezdetben a vezető igazgatón kívül, egy raktárosból és egy munkásnőből állott. A tojás vizsgálatát, illetve annak megvilágítását maga az igazgató végezte, s erre a célra a Sartorius-rendszerű, kettős reflektorú tojásvizsgáló használtatott. A vizsgálat gyorsan folyt le s óránként 7 800 drb tojás lett osztályozva s felülbíráva. A kifogásolt tojáskészletek nagy részénél organikus, tehát nem hanyagságból, tudatlanságból származó hibák állapítottak meg s így bírságok kivetésére csak ritkán került a sor.

A jelentés különben egész részletesen felsorolja mindazon hibákat, bajokat és betegségeket, melyeket egy év leforgása alatt észleltek. Leggyakrabban gombostűfej, sőt diónagyságú versejtecskék lettek megállapítva, mely betegség természetesen undorító kinézetet adott a tojásnak; gyakran lettek azután rossz, zöldes színű fehérjét is, az utóbbi bajt direkt a rossz élelmezésre vezeték vissza.

A szállítóktól bevásárlás súly szerint történik ennek keresztülvitelénél bizonyos osztályozás az irányadó. Kezdetben öt osztály lett felállítva: az első osztály darabonkénti átlagsúlya volt 70 gramm, a másodiké 65, a harmadiké 60, a negyediké 53, az ötödiké 45 gramm. Az év vége felé az öt osztályt négyre redukálták, s így ma a következő súlyok szerint történik az átvétel: 72, 62, 55, 47 gramm. Különben az igazgatóság későbbben a tojás súlyának maximumát 80, minimumát pedig 45 grammban állapította meg.

A tojás konzerválására különösen nagy gond lett fordítva; erre a célra egy keveréket készítenek, melynek egy része oldható üveg-

ből (Vasserglas), tiz része pedig vízből áll. Ezen keverék légmentesen zárja el a tojást s azt a romlástól teljesen meg is óvja, de nagy gondot kell arra fordítani, hogy a konzerválás előtt a tojás tiszta legyen. Ezen eljárásnak csak az a hibája van, hogy a tojás a felforralásnál nagyon könnyen megreped. Különben idevonatkozólag Freiburgban szak-kísérleteket is tettek, de az eredmény nem vált be. A már konzervált tojás elhelyezésére cinkpléhvel kivert teknők szolgálnak. A konzerválás leginkább a március és június közötti időszakban történik.

A mai már lényegesen kibővített helyiségekért összesen 510 frank haszonbért fizetnek. Ezenkívül Bernben eladási célokra egy helyiséget is béreltek, havonként 18 frankért.

A szállításra kétféle ládát használnak. egyszeri vagy többszöri szállításra alkalmasakat. A ládák 100, 200 500 darab befogadására szolgálnak s egy Zugban létező gyárban, direkt a szövetkezet számára készítetnek. A tojás gyűjtésre szolgáló ládák 36 és 72 rekeszes fiókból állanak. A ládák ma már oly könnyűek, hogy 100 darab legnehezebb tojásnak postai úton való szállítása pl. Davosba, Arosába stb. nem kerül többé mint 70 centimebe. Az előállítási ár pedig oly csekély, hogy az átvevő nem kénytelen azt viszaküldeni. A zárszámadás ládákban a következő leltárt tünteti ki: két darab nagy gyűjtő láda 5184 tojás számára, 28 láda à 500 rekesssel, 50 à 432 rekesssel, 30 à 200, 30 à 100 rekesssel, azután tulajdonukban van még 40 láda 500—500, 204 láda pedig 500 és 1000 tojás számára.

A konzerváló teknők leltári értéke kitesz 2427.90 frankot. A különböző anyagok értéke pedig 1048.80 frankra van becsülve.

Kezdetben három gyűjtőmenet volt, melyhez később csatlakozott két újabb körzetbe osztva még 25 község s így ma 28 gyűjtő hely van, melyek közül 19 bir vasuti összeköttetéssel. Beszállított 1902 január 21-től 1902 december 31-ig összesen 711,453 darab tojás, 41,549.2 kg. súlyban, átlagsúly 58.4 gm, törés volt 8824, hibás 428, rossz 91; gyűjtési illetékben 450, összesen pedig 52,81.169 frank fizettetett ki. A tojásszállítóknak és gyűjtőknek közös feladatuk az, hogy csomagolnak, mázsálnak, egyszerű a szabályszerű expedióra felügyelnek. A vasutig történő szállítást a tojásszállító maga eszközli s a gyűjtő rendszerint maga a szállító is. Nehogy a tojáskönyvecskébe való bevezetésnél különbözőek, eltérések mutatkozzanak, az ellenőrzőkönyv a hónap végeig a gyűjtőnél marad. Minden szállítmány mellé csatolva lesz a szállítólevél, melybe beveszik a mázsálást és a küldemény nagyságát.

A tojás elárúsítása Bernben, a berni fensikon, Luzernben, Montreuxben, Leysinben és Davosban történt.

Kézpénzért eladott	14,670.31 frank
Számlára	30,756.16 „
Kintlevő tartozások	6,144.30 „
összes eladás	51,570.77 frank
Bevásárlás	52,811.69 frank
Eladás	51,570.77 „
Bevásárlási maradvány	1,240.92 „

A tojás leltár értéke dec. 31-én 12,843.47 frank ebből leütve a bevásárlási maradványt

1,240.92 „
tehát a tojásszámlának bruttó bevétele 11,602.55 frank
A posta, vasút, telefon, irodai kiadások,

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Mária Valéria-u. 7. sz., a hová a rendelések és mindennemű kérdézőkódések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

útiköltségek, hirdetések stb. 7038-79 frankot tettek ki.

Az ügyvezető igazgató fizetése 2000 frank; a raktárok naponként 3-50, a munkásnő naponként 2-20, a kisegítő havonként 50 frankot kapnak; ezenkívül kiadásba veendő még két lónak és egy kocsisnak tartása és fizetése is.

A végelszámolás különben a következő:

a) tojáseladásból . . .	51,570.77 frank
b) beíratási díjakból . . .	1,170. — "
c) büntetésekéből . . .	14.40 "
d) különfélekéből . . .	214.32 "

összes bevétel . . . 52,969.49 frank

a) szállítóknak kifizetve	52,811.69 "
b) ingóságok	6,351.79 "
c) üzemkiadások	7,229.11 "
d) fizetések és bérek	6,806.45 "
e) kamatok	1,404.25 "

összes kiadás . . . 74,603.29 frank

kiadási többlet . . . 21,633.80 "

ez összességben levonandó a tojáskészletnek az értéke, továbbá a beruházási árúknak becisére is, azaz 21,633.80 frank.

Az első év vesztesége tehát 1,767.73 frank.

Ezen adatokat átnézve két momentumot kell kiemelni: magának a szövetkezetnek megalakulását és az első évvel együtt járó veszteséget. Svájcban nagy szükségletet a helyi termelést távolról sem tudja fedezni s évenkénti importját bátran becsülhetjük mindig növekedő irányzatával ma már 12—14 millió frankra, ezen hiányban, ezen szükségletben, de magában a mezőgazdaságnak azon törekvésében, hogy sokat termeljen és jól értékesítsen, kell ezen szövetkezésnek létalapját keresnünk, s mert a kindulási pont életrevaló és egészséges, biztosra vehetjük, miszerint ezen társulás nem fog visszariadni a kezdet nehézségéről, hanem meg fog erősödni s ezzel működési körét is mind szélesebb területekre terjeszti majd ki.

A deficitet pedig nem vehetjük rossz előjelnek, hiszen még a nép széles rétegei nem tudnak ezen hasznos intézménnyel megbarátkozni, de másrészt az első év számtalan időleges, többször már nem ismétlődő kiadási is kedvezőtlenül befolyásolták a mérleget.

Ezen szövetkezet még gyermekkorát éli s így sem jövedelmezősége, sem összforralmának csekély végösszege nem imponálhat, de tekintettel ami ez irányú törekvéseinkre, az itten tapasztalható jó vagy rossz tünetek bizonyára vagy kerülendő, vagy követendő tanúságokat hozhatnak felszínre s azért figyelmünket még is csak megérdemlik.

Leitgeb Imre.

Almabor-gyártás.

(Dr. Békéssy Sándor, müncheni szaktudósító jelentése.)

Az alkoholelles mozgalom, mely különösen Angliából és Norvégiából indult európai hódító útjára, az ipari tevékenység terén is kezdi megteremni gyümölcsseit. Németországban az alkoholmentes, de egyszersmind a szeszes italokat helyettesítő áruk kezdenek rendes szükségletet képezni és ehhez képest virágzásnak indulnak oly vállalatok, melyek e szükséglet kielégítését tűzték ki feladatukul. E vállalatok közül kivitelünk szempontjából az ugynevezett Pomril-gyárak és alkoholmentes szőlőmustot készítő vállalatok érdemelnek figyelmet. A »pomril«, melynek előállításával ez idő szerint Németországban egy müncheni és egy berlini gyár foglalkozik, nem egyéb, mint egy kevés szénssavval kevert és az erjedési csiraktól mentesített almálé. Előállítása akként történik, hogy az almaszeleteket a cukorrépa kilúgozási módjának megfelelően, viz-

zel kiáztatják és az így nyert lét a fehérrnyék leválasztása céljából lefőzik és egyszersmind csíramentessé teszik, végül pedig lehűtés után egy kevés szénssavat sajtolnak bele és a levegő kizárásával palaczkokba fejtik.

A pomril gyárak kizárólag amerikai almát dolgoznak fel, minthogy állítólag a német alma nem elég zamatos. Az alma keresztmetszetekben, héjastól, magostól felszeletelve és levegőn szárított alakban, vékony dongájú hordókba csomagolva érkezik ide. Az almaszeletek négy nagy mennyiségű vizet tartalmaznak és csak fonnaszitva vannak.

Kíváncos volna, hogy almakereskedelmünk e téren is megpróbálkozzék almánk értékesítésével. Ez irányban annál is inkább lehet eredményre számítani, mert az idén Németországban az almának jó ára lesz és különösen a nagy mennyiségben feldolgozásra kerülő almát jól megfogják fizetni. Mellesleg megemlítve, Németországban az almabor gyártása közben is nagymennyiségű amerikai almát használnak el. E tekintetben is tér kínálkozik almánk értékesítésére. Almabor készítésre alkalmas, megfelelő minőségű almáért nagyban, métermázsánként 16—22 márkát kitevő árak érhetők el. Az első és mellőzhetetlen lépés üzletek kötésére próbaküldemények szállítása. Cégekkel készséggel szolgál a Kereskedelmi Múzeum igazgatósága

A másik, ránk nézve szintén jelentőséggel bíró s már is eléggé keresett alkoholmentes ital: az alkoholmentes szőlőnedv, nem egyéb, mint sterilizált must. A rajna vidékén készítik. Igen valószínű, hogy zamatos és gazdag kintartalommal bíró mustjaink ez itallal versenyezni volnának képesek.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **A takarmánynövények jelentősége üzleti szempontból.** A termőföld okszerű használata okvetlenül megkívánja azt, hogy a takarmánynövények éppúgy felvétessenek a rendszeres vetésforgásba, mint a gaborafélék, kapások avagy ipari növények. Sajnosan tapasztaljuk, azonban, hogy a magyar mezőgazdák túlnyomó többsége e szabályt figyelmen kívül hagyja, amit egyébként legjobban a statisztikából merített azon adat igazol, hogy hazánkban a mivélés alatt álló területnek csak 40% a van a takarmányneműekkel bevetve, holott az észszerűség azt követelné, hogy legalább is 50% legyen takarmánytermő hely. Első pillanatra kicsinynek tűnik ugyan e 10% differencia, de ha meggondoljuk, hogy e 10% voltaképpen 3 millió kat. holdat teszen ki, úgy beláthatjuk, hogy a helyes aránytól nagyon is távol állunk s ezáltal jövedelmünkben is érzékeny veszteséget szenvedünk. Itt volna tehát az ideje, hogy a magyar gazdák nagyobb súlyt helyezzenek a takarmánytermelésre, itt volna annál is inkább, mert ezt az üzleti szempont követeli. A gyakorlati életből merített adatokkal igazolhatjuk, hogy a takarmánynövények termelése épp oly jövedelmező lehet, mint a piaci növényeké, sőt a lucerna e tekintetben a legjövödelmezőbb növényekkel is kiállja a versenyt, amit különben az a tény is igazol, hogy számtalan helyen a lucernásokért kat. holdanként 100 korona bért is fizetnek. De a lóherések és rétek jövedelme sem kicsinylendő, mert a földbeven kívül ezek is annyit jövedelmezhetnek, mint a gabonafélék. Igen jövedelmező takarmánynövény a sűrűn vetett tengeri, vagyis a csalamádé, továbbá a zabosbükköny is, bár ez utóbbinál néha a rizikó nagyobb. Bárki is határozza el magát takarmánynöv-

nyek termelésére, mindenesetre okosan és helyesen cselekszik, ha termelési kísérletek útján puhatoja ki azt, hogy melyik takarmány lesz gazdaságában a legolcsóbban előállítható, s ha ezt kipuhatoja, iparkodjék annak terméseredményét a rendelkezésre álló minden eszközzel: jó műveléssel, gondos ápolással, esetleg műtrágyák alkalmazásával stb. a lehető legmagasabb fokra emelni. Szükséges ezt megtennie annál is inkább, mert a takarmánytermelés teszi lehetővé az állattenyésztés fejlesztését, s mert ugyanezek képezik a legbiztosabb alapját a gazdaság jövedelmezőségnek.

+ **Miért kell a talaj mésztartalmát ismerni?** Köztudomású, hogy a legtöbb kulturtalajban van egy bizonyos mennyiségű mész. Hogy mennyi? Arról igen egyszerűen úgy szerzünk meggyőződést, hogy a megvizsgálandó talajnemből egy kis mennyiséget véve, azt leöntjük sósavval. Ha a sósavval való kezelés közben pezsgés mutatkozik, akkor ez jelzi a mész jelenlétét, ha pezsgés nincs, úgy a talajban mész sincs. A mész konstataciója pedig azért szükséges, mert a műtrágyázás kérdése a mésztartalommal szoros összefüggésben áll. Ez állítást bizonyítják az alábbi, gyakorlati tapasztalaton nyugvó adatok. A nitrogén-trágyák közül a chilisalétrom mésszegény és mésszús talajon egyaránt sikerrel használható, ellenben kénsavas ammoniákat, továbbá szerves eredetű nitrogén-trágyákat csak akkor alkalmazhatunk, ha talajunk mésszben dús, mert csakis a mész alakítja át ezen anyagok nitrogénjét salétromos sókká, melyekből a növények legkönnyebben vehetik fel a nitrogént. Ami a foszforsavas trágyákat illeti, ezekre nézve sem közömbös, hogy mésszegény, avagy mésszben gazdag e a talaj; mert pl. ha egy talaj nagyon mésszús, úgy könnyen megörlénthetik, hogy a szuperfoszfát hatása nem lesz teljes, amennyiben ez esetben a vízben oldható foszforsav egy jelentékeny része mésszel vegyül, miáltal vízben való oldhatóságát elveszti. A ki gyors és teljes hatást vár a vízben oldható foszforsavtól, annak nem szabad a szuperfoszfátot túlsok rosszat tartalmazó talajon alkalmazni, mert a vízben oldható foszforsav hatása a talajban annál nagyobb lesz, minél kevesebb meszet talál a talajban. A csontliszt hatása is teljes mértékben akkor nyilvánul, ha a talaj mésszegény. S végül a kálitrágyák sikerrel csakis akkor használhatók, ha a talajban a mész könnyen elbomló vegyületek alakjában van jelen, mert a mész rendeltetése mindenekelőtt az, hogy a kálisókból a keményítőcsökkenést előidéző klorát távolítsa el. Láthatjuk tehát, hogy a gazdának okvetlen ismernie kell talaja méssztartalmát, mert másként a trágyázás kérdését meg nem oldhatja.

+ **A sörárpa termelési módjáról Elzászban.** Ismeretes dolog, hogy a sörárpa minősége igen fontos tényező a sörárpa árát illetőleg. A jó sörárpa minőségét részint egyes külső tulajdonságok, részint a kémiai összetétel határozza meg. A jó sörárpa kellekeit röviden következőképpen jellemezhetjük: telt szemek, vékony és világos sárga színű héj, sok vonatanyag, kevés protein, kellemes, minden dohoságtól mentes illat és lehetőleg minden idegen mag hiánya. Hogy ezen követelményeknek megfeleljenek, Elzászban a sörárpa termelésnél következő körülményekre figyelnek:

Legmegfelelőbb talaj a sörárpanak a középkötött, mélymivélésű és jó erőben levő talajféleségek. Jo elővetemények általában a kapás növények, mert nemcsak a talaj fizikai állapota jó ezek után, hanem a talaj lehetőleg gyommentes. Ne feledjük azonban,

SÁRGA KRISTÓF fehérenemű és vászonraktárában Kolozsvárt, Deák-Ferenc-u. (Belközép) 3. sz.

A legnagyobb választékban és a legjutányosabb árban kaphatók:

Férfi, női és gyermek fehérenemű és harisnyák.

Különlegességek: dus választék minden kivitelű divatós férfi és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékölök és finom szebkendőkben.

Elvállal kiházasítási vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehéreneműek pontos elkészítését, kitélő szabás

Valódi kósmárki lendamaszt asztalmű 25% gyári áron alól kapható.

Szönyegek minden fajtában és minőségben, u. m.: szalon-, fali-, futó-, ágyelibe-, és pamlagszönyegek továbbá valódi **Linoleum** minden szélesség és nagyságban.

Hazai pokróczok, utazó- és gyanju-takarók a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Amerikai önműködő ablak-függönyök (roletták) minden nagyságban kaphatók!

és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

1008.

hogy az elővetemény minősége a talaj tápanyag-készletére hatással van. Így Elzászban, ha cukorrépa után sörárpa következik, a sörárpa kálival okvetlenül meg kell trágyázni.

A sörárpa minőségét ténylegesen befolyásolja az árpaféleség helyes megválasztása. Elzászban is, mint nálunk, sok árpatermelő vidéken legjobbnak a Hanna-árpa bizonyult, nevezetesen a Chevalier, Imperial és hazai árpa-féleségekkel szemben, mert korán érő, könnyen kicsépelhető jóminőségű sörárpa ad.

A sörárpa trágyázása is igen fontos tényező a minőségét illetően. Legtöbb termést a bő nitrogéntrágyázás ad, ugyan, de ez rendszerint a minőség rovására történik. Ezért, ha az árpa előveteménye istállótrágyát kapott, a nitrogéntrágyát rendszerint teljesen mellőzhetjük, legföljebb, ha a fiatal vetés gyengének látszik, hektáronként 100—150 kg. chilisalétrommal felültrágyázzuk. Általában azonban kálium- és foszforsav trágyát híván a sörárpa, mert ezek segítik elő a szem kellő kifejlődését és az árpa jó minőségét. Elzászban 500—600 kg. kaintot és 400—500 kg. Thomas-salakot szoktak sörárpa alá alkalmazni, s ez a trágyázás ott rendszerint meg is hozza kívánt gyümölcsöt.

A korai vetés, kellő időben aratás, cséplés és a kicsépelte árpának szellős helyen való raktározása szintén fontos kellékek, ha a sörárpa jó minőségét nem akarjuk veszélyeztetni.

Az elmondottakat nagyrészt hazai tapasztalataink is igazolják. Eltérést főképpen a trágyázásban találunk, mert ahol cukorrépa után vetnek sörárpa és a cukorrépa csak szuperfoszfáttal trágyázzuk, ott rendszerint mérsékelt chilisalétrom trágyázás (60 kg. kat. holdankint) helyén való. Ahol az elővetemény foszforsav-trágyát nem kapott, ott a szuperfoszfát az árpa alá igen célszerű trágya (125 kg. kat. holdankint). De hazai kísérletek szerint a kálitrágyára inkább csak kivételesen van szükség.

(Journ. d'Agric. prat.)

Háztartás.

+ **Szivacsok tisztítása.** Az új szivacsokat tejben kell kiáztatni és kinyomogatni, hogy a likacsokban levő apró kavics és homok kiázzék. Piszkos szivacsot szódás vagy szalmiákos vízben addig mossuk, míg az eredeti színét és szagát visszanyeri. Az olyan szivacsok, melyek szappan vagy zsír által elvesztették azt a képességüket, hogy a vizet felszívják, fél napig hígított sósavban áztatjuk s azután kiöblítjük.

+ **Az ezüst tisztítása.** Olyan ezüstneműt, melyet naponta meleg szódás vízzel mosunk és alaposan ledörzsölünk, nem kell hetenként tisztítani. Túerős vegyszerek nagyon is megtámadják a fémet. Biztos forrásból beszerzett ezüst tisztító szappan a legkönnyebb tisztító szer, de a legmegbízhatóbb az, amit magunk készítünk a következő módon: Finomra törött kréport szalmiák-szeszszel összekeverjük, hogy egy sűrűn folyós keveréket adjon s ezt egy puha kefével rádörzsöljük az ezüstre. Egy puha ronggyal ledörzsöljük és egy másik vászon kendővel utána töröljük. A szalmiák-szesz feloldja a sárga és barna foltokat, melyeket az ezüst a levegőn, vagy pedig kénes anyagokkal (mint tojás, stb) érintkezve kap. A kréta pedig fényt kölcsönöz.

+ **Tölteni való paprikát a következő**

módon tesszük el: Szép nagy paprikákat kiválogatunk, magvától és ereitől megtisztítjuk és egy háromliteres uborkás üvegbe úgy rakjuk be, hogy az üveg tenekére a nagyobbakat tesszük, ebbe sorban a kisebbeket, hogy lehetőleg kevés helyet foglaljanak el s több férjen az üvegbe. Ezután paradicsomot felfőzünk éppen úgy, mint ha eltevésre készítenénk. Áttörjük és ráöntjük a berakott paprikákra, hogy azokat ellepje. Az üvegeket hólyagpappal bekötözzük, ezután gőzbe tesszük és egy negyed óráig főzzük. Télen ily módon nagyobb változatosságot tudunk étlapunkba hozni, mert olyan töltött paprikákat adhatunk asztalunkra, a milyen másutt csak nyáron található. A paprikát a szokott módon kell megtölteni, a paradicsomot pedig levének használjuk fel.

+ **Gyümölcsöset.** A hullott gyümölcsöt, almát, körtét, szilvát, sőt gyümölcsbuját is fel lehet használni, ha tiszta. Apróra kell ezt zúzni és egy tiszta hordóba rakni, ahol azután forró vízzel leöntjük. Ha a gyümölcs nyolc-tíz nap múlva erjedni kezd, úgy egy rongyon keresztül egy másik hordóba üritjük át, 1/2 liter serélesztőt és egy darab fekete kenyeret teszünk hozzá, könnyedén lefödjük és meleg helyen addig hagyjuk állni, míg teljesen megsavanyodott és az erjedési folyamat teljesen befejeződött. Az ecetet most üvegekbe kell leönteni.

+ **Éretlen szőlőből készített ecet.** A szőlőszemeket kipréseljük vagy még jobb, ha előzőleg összetörjük, először szitán, azután durva zsákvásznak áttörjük; azt a levét egy órahosszat főzzük, miközben gyakran lehabozzuk, ha kihül, üvegekbe töltjük és napon vagy meleg helyen erjedni hagyjuk. Az ecetet tiszta üvegekbe huzzuk le és erősen bedugaszolva pincében tartjuk használatig. Így lehet az olyan szőlőt felhasználni, mely nem érett be.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület választmányi ülése.

Folyó hó 7-én d. e. 9 órakor tartotta az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület rendes választmányi ülést.

Elnökölt: Lészai Ferenc kir. tan. elnök.

Elbádogott: Eber Ernő titkár.

Jelenvoltak: Albert Dénes, Szász István, Gáll Lajos, Irsay József, Laurentzi András, Sztojka János, Gönczy Mihály, Szász Ferenc, Barra Mózes, Kovács Béla, Karácsony Sándor, Bartha László és Both György vál. tagok.

Elnök az ülést megnyitván s a szép számmal egybegyűlt tagokat üdvözlővén, az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Szász István és Albert Dénes tagokat kéri föl.

1. Titkár jelentést tesz

a) tagok számában beállt változásról, melyszerint az utolsó ülés óta belépett 1 alapító és 18 rendes tag. — Örvedetes tudomásul vétetik.

b) a nyugdíjbiztosítás ügyéről, melynek kapcsán jelenti, hogy eddig 15 tag iratkozott be az egyesület útján a nyugdíjpénztárba; de a tömegesebb bejelentésnek veszélyeztetését látja abban, hogy a pénztár igazgatósága 5 könyvön fölüli biztosításnál orvosi bizonyítványt és vagyoni állapotról szóló jelentést kíván. Több tag hozzászólása alapján — vá-

lasztmányi ülés azt határozza, hogy a belépést megkönnyítő eredeti törvényes intézkedések visszaállítására kérelmeztesse a földmívelésügyi minisztertől. Elnök a nyugdíjbiztosítás eszméjének terjesztését a tagok figyelmébe ajánlja.

e) az állásközvetítési ügy során jelenti, hogy az utolsó ülés óta birtokosok részéről 10 megkeresés érkezett az együlethez, minek következtében 24 gazdatiszti tagot ajánlt az egyület s ezek közül nyolcnak sikerült állást szereznie. — Tudomásul vétetik.

2. A pénztári forgalomról szóló jelentés

1565'63 K. bevétellel

1448'88 „ kiadással és

116'75 K. pénztári készpénz ma-

radvánnyal tudomásul vétetik.

3. Titkár előadja a hatvanvidéki gazdatiszti kör átiratát, melyben az egyesület üdvözlése után hozzájárulását kéri az iránt, hogy

a) a földmívelésügyi minisztertől kérelmezendő, hogy a nem okleveles gazdatiszteknek egy erre a célra kiküldendő bizottság előtt — előre meghatározandó szolgálati minősítés és igazolványok — és egy előre meghatározandó tanterv keretében mozgó vizsgálat sikeres letétele alapján oklevél értékű és erejű bizonyítvány megszerzését lehetővé tegye. — Választmány beható eszmecsere után a javaslatot azon módosítással véli elfogadhatónak, hogy ezen bizonyítvány csupán legalább 4 középiskolát végzettek és legalább 10 évi gyakorlattal bírók részére legyen megszerzhető.

b) a gazdatiszteknek kötelező magyar állampolgárságára vonatkozó javaslatot illetően — választmány a törvényben elegendő rendelkezést lát, de a törvény szigorú végrehajtását szükségesnek tartja hangsúlyozni.

4. Fejérmegyei gazdatiszti kör megalakulásáról szóló átirata — örvedetes tudomásul vétetik.

5. Elnök az egyesület jövő munkatervének főpontjait az fejtegeti, hogy az E. G. E.-tel kapcsolatosan olyan szervezet létesítendő, mely a birtokosok és gazdatisztek közt fölmerülő vitás kérdésekben saját hatáskörében itélő fórum legyen s így a gazdatisztikar társadalmi színvonalának emelésére hathatna — választmány örömmel üdvözlö az eszmét és megbizta az Elnökséget a szükséges tanulmányok megtételére, az illetékes körökkel való érintkezésre és esetleges tervezet elkészítésére.

6. Jövő választmányi ülés helyének meghatározása elnökségre bízatik.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetés megrendelés minden számra legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

A XIV. tenyészállatkiállítás díjazottjai.

A múlt számban közölt díjazásokhoz folytatólag közöljük a kettős fogatok és a baromfi-kiállítás díjazási sorozatát. E szerint:

Kettős fogatok bírálata.

A bíráló bizottság elnöke: Losonczy Mihály földm. miniszteri tanácsos, jegyzett: gr. Teleki Elemér.

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság, Oberursel

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

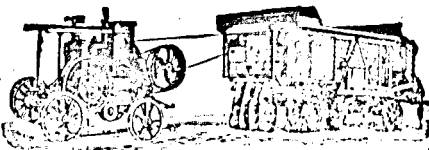
Iroda és mintaraktár: Bécs, VII., Lindengasse 33. 1077.

LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB HAJTÓERŐ

a „GNOM“ benzin-petrolin-motor-mozgony.

3000-nél több üzemb. — Könnyen kezelhető.

Villanyos gyújtással. — Okl. gépész felesleges.

Motor-Mozgony.

Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve.

A Kolozsvárott megtartandó kiállításon működésben látható.

Magyar levelezés.

A bíráló bizottság tagjai: br. Wesselényi Béla, Radnotkfáy Gyula, Wissegrády Béla, gr. Teleki Arthur, Klein Félix.

Bírálat alá vétetett 7 dr. 2-ös fogat. A bírálat eredménye.

Gróf Toldalaghy László 3—4 ksz. jelölt 2-ös fogatának az I-ső 300 korona díjat. Báró Bánffy Albert 7—8 ksz. jelölt fogatának a II-ik 200 korona díja. — Gaál Gyula ksz. jelölt fogatának a III-ik 100 korona díjat ítéltek oda.

A baromfikiállítás bírálata.

A bíráló bizottság enőke volt Puskás Béla, tagjai dr. Ignác István, Jonás Bálint, Geltsch Lajos, Reitter Oszkár, Virág János, Ferenczy János, dr. Lőte József.

Díjat nyertek a következők:

a) pulykákért:

Br. Bánffy Ernő I. díj 30. gr. Teleki László Gyula I. 30. Szilágyi Ferenczné I. 30. Pisny Istvánné III. 10 kor.

b) tyúkókért:

Kolozsvári Baromfi Tenyésztő Egyesület Orpington I. 30 kor. és dicsérő oklevél. Ugyanaz keresztezésekért I. 30. Pisny Istvánné Plimut II. 15. Kocsis Jánosné Plimut II. 10. Özv. Bodó Ferenczné kopasz nyaku II. 15. Élekes Jánosné Plimut II. 15. Gr. Teleki László koltói kopasz nyaku I. 30. Geltsch Lajos erdélyi kopasz I. díj 40 kor. és dicsérő oklevél. Recsés Péter Plimut II. 15. Czifra János Plimut III. 10. Mészáros Anna II. 15. Jékely Károlyné II. 15. Nagy István III. 10. Szilágyi Ferenczné III. 10. Gr. Teleki László Gyula III. 10. Orosz Lajos Orpington II. 15. Berkes Pál Orpington I. 30 kor. és dicsérő oklevél. Voith Miklós Plimut I. díj 30 kor. és dicsérő oklevél.

Ludakért:

Marschalkó Károly dicsérő oklevél. Madrini Gézané emdeni I. d. 30 k. és dicsérő oklevél. Gráf Ádám III. 10 k. Dobos László II. 15, Türrer Péter III. díj 10 k. Tiedler E. emdeni II. 15 k., Pisny Istvánné emdeni dicsérő oklevél Fittler Sándorné emdeni I. 30 korona és dicsérő oklevél, gr. Teleki L. Gyula I. díj 30 kor., Vencel Jánosné II. díj 15 k., Kolozsvári Baromfitenyésztő Szövetkezet I. 30 k. és dicsérő oklevél, gróf Teleki Arthur II., Marosán Péter II. díj 15 kor. és dicsérő oklevél.

Kacsák:

Losonczi Albert pekinci II. díj 10 kor. Venczel Piroška II. díj 10 k. Jékely Károlyné II. 10 k. gr. Teleki Árvéd kollektív pekinci kacsá I. 20 k. dics. okl. Németh Józsefné II. d. 10 k. gr. Teleki László Gyula I. díj 20 k. és dics. okl. Kolozsvári Baromfi Tenyésztő Egyesület I. díj. 20 k. és dics. okl. Mrekviczka András dicsérő oklevél.

Galambok:

1. Fekete Ferencz fehér angol parokás I-ső díj: 10 kor., 2. Cseh P. Sándor blondinetta I. díj: 10 kor., 3. Cseh P. Sándor angol páva I. díj: 10 kor., 4. Virág János f. karier I. díj: 10 kor., 5. Virág János római I. díj: 10 kor., Gurát Béla kínai sirály I. díj: 10 kor., Gurát Béla veresbegy I. díj: 10 kor., 8. Ritt Ede kínai sirály I. díj: 10 kor., 9. Virág János a. páva I. díj: 10 kor., Virág János kék vető I. díj: 10 korona és dicsérő oklevelek. 11. Virág Jánosné posta II. díj: 5 kor., 12. Losonczi Albert karier II. díj: 5 kor., 13. Fekt Ferencz a. parokás II. díj: 5 kor., 14. Cseh P. Sándor szatinetta II. díj: 5 kor., 15., Ferenczy János páva II. díj: 5 kor., 16. Ecsedy Gyuláné páva II. díj: 5 kor., 17.

Csöbi András páva II. díj: 5 kor., 18. gr. Teleki László páva II. díj: 5 kor., 19. Koch János karier II. díj: 5 kor., 20. Koch János f. parokás II. díj: 5 kor., 20. Koch János f. parokás II. díj: 5 kor., 21. Gurát Béla blondinetta II. díj: 5 kor., 22. Bodó Ferenc pirok II. díj: 5 kor., 23. Cseh P. Sándor f. parokás II. díj: 5 kor., 24. Ifj. Husz-nik János brünni II. díj: 5 kor., 25. Madzinyi Gézené sirály II. díj: 5 kor. és dicsérő oklevél.

Madarak:

1. Virág János kanárik I. díj: 10 kor. és dicsérő oklevél. 2. Koch János különféle II. díj: 5 kor. és dicsérő oklevél.

Eszközök:

1. Pákozdi László vándor tyukól ezüst érem 60 korona és diszoklevél.

Termékek:

1. Geltsch Lajos tojásokért 5 korona.

*

— **A gazdasági kiállítás bezárása.** Az Erdélyi Gazdasági Egylet állat- és gépkiallítását f. hó 8-án este 6 órakor zárták be. A minden tekintetben kitűnően sikerült kiállítást, mind a négy napon át nagy tömegekben kereste fel a közönség és érdeklődéssel szemlélte különösen a gép- és baromfi-kiállítást, melyeknek folyton s különösen a délutáni órákban igen nagy közönsége volt. A bezárást megelőzőleg megejtették a nyereménytárgyak sorsolását, mely az egybegyűlt közönség élénk érdeklődése mellett folyt le. Ezután hozzákezdtek az állatok és gépek elszállításához, mely munka körül igen sok munkáskéz foglalatossá vált.

A sorsolásnál a következő számokat húzták ki:

311, 4685, 1003, 4359, 4066, 881, 8002, 6593, 5205, 1044, 4614, 5989, 1753, 2484, 3798, 4475, 1171, 1654, 5620, 6226, 3397, 4372, 3837, 590, 233, 636, 5038, 2290, 4581, 2327, 8, 3521, 4127, 4501, 966, 3255, 928, 1425, 4499, 5097, 5345, 4559, 2397, 4594, 4704, 5391, 279, 475, 1174, 6574.

— **Állatvásárlás a kiállításon.** A kolozsvári tenyészállat-kiállításon számos állatot adtak el. A kiállítás tulajdonképpen nagy vásár jellegével is bírt, ahol mindenki igyekezett a szakértők által kitűnőnek minősített jó anyagot megszerezni. Legjobb üzletet csinált a radnóti r. kath. uradalom mintászerű állat-tenyésztete, mely mindent eladott, amit nélkülözhetett. Pedig 50-et meghaladó állattal vonult be a kiállításhoz. Egyik bikáját, a Bojtost, mely két és fél éves, a kiállítás enőke, gróf Bánffy György vette meg.

Sertéseiből gróf Bethlen Aladár Győr megye, Csiliz-Radványban levő hirtokára vett 4 drb. tenyész kant. Ezenkívül nagy részét eladta az állatoknak. A gazdasági eszközök, gépek stb. nagy részét is eladták. Általában lehet mondani, hogy a vételkedv nagy volt s a kiállítók meglepődéssel távoznak a kiállítás területéről.

— **Brassó vármegyeiek a gazdasági kiállításáról.** Brassó vármegye alispánjának, de Jékely Frigyesnek vezetése alatt sok községe a vármegyének képviseltette magát a kolozsvári tenyészállat-, baromfi- és gépkiallításra. Miután ugyanis Brassó vármegyében élénk gazdasági tevékenység foly, a bizottság a kolozsvári kiállítás által nyerhető tanulságokat is tanulmányozni kívánta. A benyomások nagyon kedvezők. A kiállítást minden tekintetben sikerültnek és tanulságosnak találták. Sok irányban fog ez Brassó vármegyére is mérvadó lenni. Az alispán vezetése alatt Zonda főszolgabíró, Gartner és Lange állatorvosok, Römer

vidombáki, Rab zajzoni, Gyerkő purkereci bíró, Liess Tamás vidombáki, Foit P. feketehalmi, Brendörfers holtóvényi, Dick András vidombáki, Stréttér földvári előljárosági tagok. Hét-falu volt még Fehér János és Simon bács- és csernátfalusi előlj. tagok által képviselve; Gyerkoné, Tartler Györgyné a baromfitenyésztés megtekintésére jöttek el. A vármegyei gazdasági egyesület számos tagja, ezek közt Irk és Szabó. Az alispán vezetése alatt a küldöttség megtekintette a Kolozsmonostori iskolát és annak szép berendezéseit is.

— **Komló-kiállítás.** Az 1901-ik év októberében az OMGE. rendezte az első országos komlókiállítást a budapesti gazdasági múzeumban, jelen év szeptember 17-én Segesvárt nyílik meg a 2-ik országos komlókiállítás a segesvári komlótermelő szövetkezet rendezésében. A kiállítást Darányi miniszter is segítyezi. Elnök: dr. Béli László főispán, rendezők: Cséres Lajos, komlótermelési szaktanár; (Kolozsvár) és Szabó Károly; továbbá Imreh Lajos (Ilyefalva), Somogyi Albert (Héjjasfalva) termelők, Bürger Albert (M.-Vásárhely), s Czell Frigyes (Brassó) sörgyárosok lesznek a bírálók a szaktanár jegyzése mellett. Verseny is lévén, kitűzettek nagytermelők részére: 1 arany-, 2 ezüstérem, bronzérmek és oklevelek; kistermelők részére 8 pénzdijszó oklevelek. Az érdeklődés élénk, eddig circa 100 minta van bejelentve az egész ország területéről. A megnyitás szeptember 17-én délelőtt 11¹/₂ órakor lesz a szövetkezetnek a vasúti állomás melletti új vásárcsarnokában. Miután e napon lesz a főkomlósítás is, ajánlatos lenne, ha a hazai sörgyárosok minél nagyobb számban jelennének meg, részint, hogy a kiállításon megismerjék az ország komlótermését, részint, hogy komlószükségüket is kielégíthessék. A komlókiállításra még mindig lehet jelentkezni. A kiállítási minták szept. 15-ig küldendőek be a szövetkezet címére, (Segesvár, megyeház). Kiállíthatók még komlófonál, komlódrótanyagok s mindazon eszközök, amelyek a komlótermesztésben használatosak.

— **Komló-árak.** A segesvári komlószoövetkezetnek szept. 10-én kelt piaci jelentése szerint a komló ára 50 kilogrammonként: *Segesvárt:* 190—225 kor.; *Saaszban:* 364—380 kor.; *Auscha-ban* 256—264 kor.; *Nürnbergben* 175—500 Márka volt. Mig Nürnbergben csendes emelkedés és vételkedv észlelhető, addig a cseh piacon csendesebb az irány: úgy látszik az első komlószükségletek fedezve vannak, bár ha nyilvánossá lesz október elején a világtermés: az árak javulása még mindig remélhető. Valahára kőbányái vevők is megjelentek az erdélyi komlósok közt, bár erősen válogatnak. Az Alföldön a komló 80%-a elkelt 350—360 koronán.

— **Méhészeti előadások.** A VII. kerületi méhtenyésztési szakktanár szeptemberben a következő helyekben tart előadásokat.

Kolozsvármegyében. 12-án Választon, Bánffy Albert báró, 14-én Kolozsborsán, Bánffy Ernő báró méhtelepén.

Szolnok-Domokavármegyében, 15-én Kendilonán, Teleki László Gyula gróf, 16-án Désaknán, Veres Sándor. nyug. honvédszázados méhesén 17-én Szamosujvárt, a tanítóképzőintézetnél és a méhészkör mintaméhesén.

Torda-Aranyosvármegyében: 21-én Aranyosgyéresen, 22-én Tordán, Schublach Henrik, cellulozgyári pénztáros méhesén, 23-án Székelykocsárdon.

Maros-Tordavármegyében: 24-én Vajdaszentiványon, az állami iskolánál, 25-én és 26-án Görgényzentimrén, az erdőőr szakis-

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZGYÁR
FUCHS és SCHLICHTER BUDAPEST, VI., Jász-utca 7. szám.

Tejszövetkezeti berendezések

közl erő- és gőzhajtásra, úgyszintén mindennemű tejgazdasági gépek és eszközök a legjobb kivitelben és legújtanosabban szállítva

Teavajat

határtalan mennyiségben veszünk.

Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

kolánál, 27-én Goposnyán, Szabó Ignác m. kir. erdész méhtelepén.

Udvarhelyvármegyében: 29-én Szentkirályon, Gál Imre, tanító méhesén.

Nagy János méhtenyészt. szaktan. —

— **Gyümölcskiállítás Szolnok-Doboka megyében.** Mig Kolozsvárt az érdekelt testületek gondolkodó bizottságot szerveztek, melynek feladata lesz a kabát gombjain kiszámítani, legyen gyümölcskiállítás, vagy ne legyen, azalatt Désen, az ottani tevékeny gazdasági egylet buzgólkodik egy gyümölcskiállítás rendezése körül. A kiállítás október 3-án nyílik meg. Kolozsvárról nagyon sokan jelentették be a kiállításon való részvételüket. A kiállítást Szemmary József agilis titkár nagy buzgalommal szervezi.

— **Új dijszabás agricolcsomag szállításiára.** A magyar király államvasutak vonalain legközelebb a külföldön itt-ott már fenálló és nálunk is már régebben kilátásba vett újítás, t. i. bérmentesítési bélyegrendszer mellett agricolcsomag dijszabás fog életbeléptetni, melynek célja élelmi cikkeknek közvetlenül a termelőktől való olcsó és egyszerű módon való beszerezhetése. E részben kétféle díjak állapították meg, még pedig 10 kg. on alóli és 10—20 kg.-nyi csomagok után, három, illetve négy távolsági zóna szerint; a 10 kg.-on alóli csomagok díja lesz: 1—400 kilométernyi távolságig darabonként 50 fillér, 401—800 kilométerig 100 fillér és 800 kilométeren túli, egész 1200 kilométerig terjedő távolságra 150 fillér. A 10 kilogrammon felüli, egész 20 kilogramm súlyú csomagokra nézve pedig négy zóna állapították meg, tudnillik 200 kilométerig 50, 201—400 kilométerig 100, 401—800 kilométerig és 801—1200 kilométerig 200 fillér szállítási díjjal. Ezen díjak, melyekben a kezelési illeték, a szállítási adó, a felvételi vevény- és bélyegilleték már befoglaltatik, egyszerűen az illető csomagok, a levélbélyegek módjára ragasztandó külön e célra készített bélyegmentesítési jegyekkel fognak lerovatni minden további alakítás mellőzésével. A közelebbi feltevések, nevezetesen az ily módon szállítható cikkek jegyzéke, a csomagolási mód stb. a magyar kir. államvasutak helyi dijszabásához legközelebb kiadandó pótlékban fognak közölni, a midőn lehetőség szerint arról is fog gondoskodás történni, hogy a szóban levő csomagok legalább a nagyobb városokban a házhoz is fognak szállíthatni.

— **Szeptember időjárása.** Meteor a következőket jelenti szeptember hónap időjárásáról: Augusztus hó időjárása, miként jeleztem, nem hozott állandó időt a csomópontok hatásai alatt. Nemcsak a légkörben állottak be a változások, de a világ folyásában, vagyis a társadalomban is sok baj és nyugtalanság kísértett, sőt nagy szerencsétlenségek is történtek. Szeptember havának csomópontjai 7., 12., 17., 19., 20., 21., 22., 28., 30., amelyek azt mondják, hogy e hónapnak első fele állandóbb lesz, ha az erős hatásuk nem érvényesülnek; a második fele azonban a csomópontok sókasága folytán is nagyon változatosá válik. Első felénél is a 7-iki csomópont erős, amidőn a hold a keletkező felhőzetet megemésztené, az esőzés nő; 12-iki hatású, zivataros jelleggel. E kettő jellege erős és hűvös, de más minősége nem határozható meg biztosan, csupán valószínűleg. A 17-iki teljes napfogyatkozás, mely azonban nálunk nem látható, igen erős változásokat hoz. A 22—25-iki melegebb jelegűek s ha a 21-iki csomópontkor erős kitörések lennének a napon, úgy a meleg szokatlanul növekszik; míg a 28—30., de különösen az október 1-sejei erősen le szállítja a a lég hőmérsékletét, amit csak az október 3—4-iki csomó enyhít. A erős hatásosok az emberi kedélyre is befolyással lesznek a következő napokon, vagy azokkal közvetlenül esőkön; 7., 12. és 20. Ezek közt is különösen a 7-iki mutatkozik erősnek.

— Mikroskol fertőtlenítő szer gazdasági üzemek részére. Gazdasági körök kivétel nélkül kedvező ítélettel igazolják, hogy Lutz Ede és Társa pozsonyi festékgyárosok által előállított Mikroskol tejzáróanyagok, szeszgyárakban, pincehelyiségekben, lakóházakban, istállóban stb. az oly kellemtelen penész- és gombaképződések, falmállás, fagomba és dohos levegő megszüntetésére rendkívül hatásosnak bizonyult.

Mikroskol penészképződések ellen való erős hatásánál fogva, az ezek okozta nedvességet is eltávolítja. — Tehát elég alkalom kínálkozik ezen, a valódi szükségletnek megfelelő gyártmány alkalmazására, annál is inkább, mivel feldolgozása nagyon egyszerű. Egyébként mindenkinek szívesen szolgálnak bővebb felvilágosítással a Mikroskol egyedüli előállítói: Lutz Ede és Társa, festékgyárosok, Pozsony. (1036. II.)

— **Felhívjuk a t. olvasóközönség becses figyelmét Auffenberg József elektró, vegytechnikai újdonságterjesztő és „Velophot“ műkiadó vállalatának lapunk mai számához mellékelt „Újdonsági jegyzéké“-re.**

Piaci és vásári ártudósítások.

(A beküldött különtudósítások nyomán összeállította: az Erdélyi Kereskedelmi Társaság.)

Budapesti szurómarhavasár, szept. 10. Felhajtott: 463 drb. élő borju, — drb. leölt borju, 44 drb. növendékmárha, — drb. élő bárány, — drb. leölt bárány. Árjegyzékek: Elsőrendű élő borjúért 100—112 fillérig, kivételesen — fillérig, középminőségű élőborjúért 88—96 fillérig, leölt borjúért — fillérig, rugott borjúért 00—00 fillérig, növendékmárháért 44—64 fillérig kg.-ként. (levonás nélkül). Élő bárányokért — koronáig, leölt bárányokért — koronáig páronként. Az irányzat változailanul szilárd, az árak 5—6 fillérrel kg.-ként emelkedtek.

Budapesti vágómarhavasár, szept. hó 10. Felhajtás: Vágómarhák: Magyar ökör 590 drb, magyar tehén 296 drb, növendékmárha 42 drb, szerbiai ökör 3086 drb, szerbiai tehén 409 drb, bivaly 147 drb, bika 200 drb, összesen 4770 drb. Gazdasági marhák: Igás és hizlalni való ökör 82 darab, fejős tehén 185 drb, igás bivaly — drb. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 66 K.-tól 72 K.-ig, kivételesen 76 K. métermázsánként, közép minőség 58 K.-tól 64 K.-ig, silányabb minőség 52 K.-tól 56 K.-ig, magyar legelő marha jobb minőség 52 K.-tól 60 K.-ig, silányabb minőségű 46 K.-tól 50 K.-ig, tarka hizott ökör, legjobb minőségű 66 K.-tól 76 koronáig, kivételesen — K., középminőség 60 koronától 64 K.-ig, silányabb minőség 54 K.-tól 58 K.-ig, szerb ökör, legjobb minőségű 48 K.-tól 64 K.-ig, kivételesen 68 K., silányabb minőségű 40 K.-tól 47 K.-ig, bika jobb minőségű 56 K.-tól 70 K.-ig, kivételesen — K., silányabb minőség 48 K.-tól 54 K.-ig, bivaly 34 K.-tól 46 K.-ig, kivételesen — K.-ig, magyar tehén 40 K.-tól 60 K.-ig, tarka tehén 46 K.-tól 69 K.-ig, kivételesen — K. Gazdasági marhákért: Igás ökör első rendű 750 K.-tól — K.-ig, kivételesen — K.-tól — K.-ig, középminőségű 640 K.-tól 700 K.-ig, silányabb minőségű 560 K.-tól — K.-ig páronként. Fejős tehén: keresztezett színes 200 K.-tól 280 K.-ig, bonyhádi faj 240 K.-tól 360 K.-ig darabonként.

Vágómarhából a felhajtás körülbelül 700 darabbal kisebb volt a múlt hetinél, idegen vevők vételkedve is csökkent, mert a kivitel Ausztriába megszorítottatott, mert néhány nap előtt egy csapat magyar származású marhában 2 darabon a ragadós száj és körömfájás gyanuja merült fel. Habár ezen állatokat azonnal levágták, mégis elővigyázatból, nehogy a fenti betegség elhurcoltassék, a mai vásárra felhajtott szarvasmarhák csak olyan ausztriai városokba voltak elszállíthatók, melyek nyilvános vágóhidakkal voltak ellátva. A jövő heti vásáron ezen forgalmi korlátozások hatályon kívül helyeztetnek. Ezen körülménynek tulajdonítható, hogy a helybeli és a környékbeli mészárosok, — kik csak kisebb mértékben voltak korlátozva, nagyobb bevásárlásokat eszközöltek s így az árak csupán 2—4 koronával csökkentek métermázsánként, holott az áresés nagyobb lett volna. Elsőrendű hizott ökrök, melyek jobbra helybeli fogyasztásra kerültek, változatlan áron értékesítettek. Előreláthatólag a készlet elfogy, kivéve a vágóhidra állított állatokat, melyek holnap kerülnek eladásra. A jármos- és fejőstehén-üzlet élénk lefolyású volt.

Kolozsvár, (szept. 10.) Gabonaárak: buza I. r. q. 15.20 k., II. r. q. 14 k. — f., rozs I. r. q. 11 — k., II. r. q. 10 k. 40 f., tengeri I. r. q. 13 k. 20 f., II. r. q. 12 k. 80 f., zab I. r. q. 8 k. 80 f., II. r. q. 8 k. 20 f. **Hüvelyesek főszelvények stb:** rizs kg. 34 f., gyöngykása kg. 64 f., borsó kg. 38 f., lencse kg. 46 f., paszuly kg. 20 f., köles kg. 30 f., burgonya hl. 9 k. 30 fillér, bors kg. 2 k.,

hagyma kg. 22 f., fohagyma kg. 32 f. **Takarmány és alom:** széna I. r. q. 13 k. 60 f., II. r. q. 11 k. 80 f., zsupszalma q. 9 k. 60 f.

Besztercze, (szept. 10.) Gabona árak: buza I. r. q. 16 k., II. r. q. 15 k., rozs I. r. q. 13 k., tengeri I. r. q. 14 k., II. r. q. 13 k. 50 f., zab I. r. q. 11 k. **Zöldség, vetemény stb:** rizs kg. 34 f., gyöngykása kg. 36 f., borsó kg. 38 f., lencse kg., 46., paszuly kg. 20 f., köles kg. 30 f., burgonya hl. 9 k., bors kg. 2 k., hagyma kg. 22 f., fohagyma kg. 32 f.

Szamosujvár, (szept. 10.) Gabonaárak: buza I. r. q. 12 k., II. r. q. 11 k., rozs I. r. q. 9 k., tengeri I. r. q. 12 k., zab I. r. q. 7 k., **Hüvelyesek, főszelvények stb:** rizs kg. 36 f., gyöngykása kg. 34 f., borsó kg. 38 f., lencse 46 f., paszuly kg. 20 f., köles kg. 30 f., burgonya hl. 9 k., hagyma kg. 22. bors. kg. 2 k., fohagyma kg. 32 f., **Tej, tojás, zsír:** disznózsír kg. 1 k. 68 f. **Takarmány és alom:** alomszalma —, —, zsupszalma q. 4 k. 60 f.

Komló árak.

(A «segesvári komlószövetkezet» jelentése.)

Segesvár	190—225 kor.
Saaz	364—380 „
Auscha	256—264 „
Nürnberg	175—500 márka.

HIRMANN FERENCZ rézárugár

Budapest, VII., Csányi-utca 9.

Készít kifogástalan szerkezetű toló és körforgó bor-szivattyukat, bor és sörcsapokat, szabadalmazott pontosan adagoló szénkőneg fecskendőket, mindenféle szerkezetű permetező alkatrészt, légnyomású sörkimérő készüléket és sörszivattyut, hordózárat, valamint a pincegazdászathoz szükséges összes rézalkatrészeket, ugyszintén mindenféle öntvényeket stb.

Alapítva 1880.

1118.

Árjegyzéket kiánatra ingyen és bérmentve küldök.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvárt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4½%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék,

nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalékos és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfai adnak véleményét. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségekötvények

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLozsvÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsönöket nyújt és

BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD.

A legizlésebb fényképek és nagytások

készülnek Ferenc és Társa műtermében

Kolozsvár, Weselényi-Miklós-u. 15. sz. alatt

20 — Jutányos árak, pontos kiszolgálás. — 1103

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLÉLT:

Felölös szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

HIRDETMÉNY.

A kolozsvári cs. és kir. élelmezési raktár (Sétatér-utca 4. sz.) szeptember havában gazdáktól és azok egyesületeitől

300 métermázsza rozsof vesz.

Feltételek a folyó évi július hó 30. 1158. sz. a. külön hirdetésben találhatók.

Érdeklődőknek közelebbi felvilágosítással szolgál fentti hatóság a hivatalos órák idején.

Kolozsvár, 1903. szeptember havában.

A cs. és kir. katonai élelmezési raktár
kezelő bizottsága, Kolozsvárt.

1201

A V I S O.

Das k. und k. Militär-Verpflegsmagazin in Kolozsvár (Klausenburg, Sétatér-Gasse No. 4) kauft im Monate September 1903. von Grundbesitzern und deren Vereinigungen

300 Meterzentner Roggen.

Die näheren diesbezüglichen Bestimmungen enthält die Kundmachung zu No. 1158. vom 30. Juli 1903.

Auskünfte werden während der gewöhnlichen Amtsstunden in der Kanzlei des obgenannten Verpflegsmagazins erteilt.

Kolozsvár, im September 1903.

Von der Verwaltungs-Kommission
des k. und k. Militär-Verpflegsmagazins
Kolozsvár (Klausenburg).

1201

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Tehenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 560 első díj!!!

Évi gyártás kb. 60,000 Alta-Laval separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

1018.

Kinek ugy egyszerü, **BUTORRA**

*** valamint a legdiszesebb ***

van szüksége,

jó és szolid minőségben, olcsó árban, jótállás mellett,

szerencsétlense látogatásával **34 év óta fennálló butorgyári raktárainkat**, hol mindenről meggyőződhetik.

Maros-Vásárhelyen: Széchenyi-tér 41. sz.

Kolozsváron: Unió-utca 5. szám.

MESTITZ MIHÁLY és FIAI

cs. kir. udvari
szállítók butorgyára.

SZIVATTYUK | MÉRLEGEK,

minden neme; házi, nyilvános, mezőgazdasági és ipari czélokra

Legjobb gummi- és kender-tömlők.

1128 Mindenféle csövek, csapok stb.

Arjegyzék ingyen
és bérmentve.

W. GARVENS, Wien, I., Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6.

legújabb javított rendszerü ti edes futósúlyú és hídmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek. Betéti-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

Ullmann Ferencz Czim- és Czimerfestő
Egyedüli erdélyrészi

Diszító műterme, Horgany- és Ércz-czimtábla Öntődéje.
Kolozsvárt, Rákóczi-ut 14. sz. Telefon 471. sz.

Készít mindennemü horgany és érczöntésü felirat-táblákat, u. m. községjelző útjelző, tilalmi és egyes ajtó felirati táblákat a legjobb anyagból és kivitelben; valamint elvállal és készít; fogadtatások diszitéseit, egyleti, templomi és diszlobogókat bármily kivitelben, ugyszintén diszitési tárgyak, lobogók; czimerek stbik kölcsön is adatnak.

Vidéki rendelések azonnal intéztetnek. 1162

HUBERT J. B.

pezsgőbor-pinczéi

POZSONY.

Különlegességi jegy:

GENTRY-CLUB a budapesti orsz. kaszinó pezsgője.

Kapható minden jobb vendéglőben és kávéházban.

1069.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségben felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Különfélék.

Egy 34 éves nős, keresztény tisztartói állást keres január elsejére, esetleg hamarabb. 16 évi nagybirtonokon szerzett praksisa van, beszéli magyarul, oláhul, tótul és keveset németül és cigányul; a gazdaság minden ágában jártas, különösen az állattenyésztésben, jelenleg kezelő-tisztartói állása van. Cím: >öntfeláldozó gazda< alatt megtudható. (1193.)

Pénzkölcsönt

leggyorsabban lebonylit titoktartással, legelőnyösebb feltételekkel, gazdaságoknak, hivatalnokoknak, éves lakóknak vidékre.

Kölcsönöket betáblázásra minden irányban a legmesszebbmenő előnyök és kedvezményekkel közvetít igen rövid idő alatt, olcsó kamattal mellett KANTZER REZSŐ bankbizományos. BUDAPEST, VII. Akácfa-u. 24. Válaszbélyeg melléklendő. 1198

B. Bak Lajos

Ó csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szálítója és az arany koronás kereszt bír... tokosa ...

műbútor- és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt.

Alapított 1869-ben. 1039.

DUNKY FIVÉREK

— os. és kir. udvari —

Fényképészek,

Mátyás király-tér 10.

Gr. Wass házban levő

fényképészeti műtermeket

megnagyobbítva

ujjonnan építették és

a kor minden igényeit

kielégítőn fényesen

berendezték

s kéri a n. é. kö-

zönség további

pártfogását.

1127.

Állást keres

gazdasági tanintézetet Kolozsvárt végzett és 2¹/₂ év óta nagyobb uradalomban mint segéd-tiszt működő törekvő, nőtlen fiatalember.

Címe a gazdasági egyesület titkári hivatalában tudakolható meg.

A kinek van eladó bármilyen gyümölcs és főképpen hullott és asztali almája, forduljon

Hajnal J.-hoz

Kolozsvár

Széchenyi-tér 12. sz., ki a legmagasabb napi áron veszi meg. 1195

SIMONFFY

ISTVÁN

mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, Kultorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. 1038

Sovány és hizott sertések legjobb értékesítésére alánljuk Bauer B. Gyula céget Budapest, VIII. kerepesi-út 73., ki levélbeli megkeresésekre mindenkor díjtalanul szívesen válaszol. 1046.

CIMBALOM

részletre is olcsón kapható.

Melyről nagy képes árjegyzéket bérmentve küld

Varga Pál

cimbalomgyártó. Makó, saját házából.

Cimbalmozni a leg-hamarabb megtanulható az öntanulási, saját kiadásomban megjelent, cimbalomiskolából, melynek ára 4 kor. helyben, utánvétellel 70 fillérrel több. A megrendelő saját keze írása szükséges. VARGA PÁL cimbalomgyártó. 1182

BÉLHURUT

Kitűnő gyógyszere a CORNIDES F. féle "Fekete áfonya gyógybor". Kapható gyógyszerárakban; a hol nem kapható, oda 5 öveget 8 koronáért bérmentve küld 1056

CORNIDES K.

Felka (Szepesmegye). Erdei gyümölcsöket földolgozó telep.

Bajor I.
angol férfi-szabó műtermében
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi Miklós-u. és Mátyás király-tér sarok, Hintz-ház, bejárat Wesse-lényi-u. felől — a legújabb minták szerint és legjobb szövetelekből f. ud. kívül jutányosan vállalatunk utca- és díszöltönyök, valamint sport, vadász és gazdasági ruhák! 1120

VALÓ-
di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugy-szintén összes női övszerék) F. Bergarand fils leghírneve-sebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők
POLGÁR SANDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-kört 50. sz.
Részletes képes árjegyzék ingyen.
Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágatott az "Erdélyi Gazda"-ból. 1204.

Mótor-benzint
minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a
Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.
brassói gyárából.
Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetően, a kellő felvilágosítás ugyanott készségeggel megadatik. 1032.

Egy levelező lapon kérjen mutatványszámot a
„Baromfitenyésztés”
című képes hetilapból.
E szakfolyóirat felüléli a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő és díszmadár-, galamb- és házinyúl-tenyésztési kérdéseket.
A baromfitenyésztés minden ágáról közölt nagyszámú cikkeit mindig a legjelesebb tenyésztők írják.
A lap hetenként 16 oldal terjedelemmel jelenik meg s az ország minden részében el van terjedve.
Szerkeszti. Hroblayné Dedinszky Adél.
1149. Előfizetési ára: egész évre 8 korona.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Csömöri-út 5.

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve!

Léber Gyula első erdélyi sodrony-szövetfonat, kerítés és ruganyos acélsodrony ágybetétek gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
Telefon 439. szám.

Olcsó kerítések! Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, úgymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez

gépfontait, dísz-kerítéseit és díszkaput, továbbá pince, padlás, felsővilágossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását. áthányó rosták, szén, koks, kavics, porond válogatáshoz, szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok) 1168.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával 400.000— K.
Alapítványok 1268.120— K.
Tartalékok 190.400—30 K.

Összesen 1.858.520—30 K.
Első évi felesleg 90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelőségtől egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4% -os díjvisszatérítést kapta c.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

1013

az igazgatóság.

HERMANN E.

Varrógép és kerékpár nagy raktára
Kolozsvár, Egyetem-utca 6.

Ujjonnan berendezett mechanikai műhelyben minden mechanikai javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

VARRÓGÉPEK!

Egy valódi családi Singer varrógép himzőkészülékkel ellátva 30—50 frtig. Egy karikahajós 65—80 frtig. Egy Central Bobbin 86—90 frtig. Eredeti Howe C. Wheeler & Wilson D. 12, Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. A varrógépek kedvezménye: Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.

Gépeimért 10 évig felelek.

Egy új kerékpár angol villával 70—90 frtig. Kerékpár köpeny 4—6 frtig. Kerékpár tömlő gumi 2 frt. 30 krtól 3 frtig. Kerékpár csengő 35 krtól 1 frt. 50 krig. Kerékpár acetillen lámpa 2 frt. 50 krtól 5 frtig stb

Csakis készpénzért. 1109

Cs és szab. mosóvíz lovak részére.
1 öveg ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő- és utócséplől, liczámoknál, inak merevségénél stb., az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a lenti védjeggyel valódi. Kapható Austr. — Magyarországon valamennyi gyógyszerárakban és gyógyszerkereskedésekben. Furaktár. Kwidzda Ferenc János kerületi gyógyszerész, Kornouburg, Bécs mellett. Cs és kir. oszt. magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító.

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és

egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

1017

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve

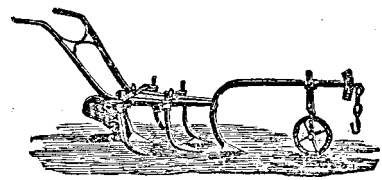
BABÓS és TÁRSAI vaskereskedése

Kolozsvárt, Deák Ferencz-út 25. szám.

Gyári nagy raktár mindennemű gazdasági gépekben, villamos öngyújtóval ellátott Benzinnemű motor és Lokomobilok, Gőzmotor cséplőkészletek, szabadalmazott gölyös perselyű kézi és járgányos cséplőkészletek, Gabona-rosták, Trieurök, Szezska- és

Répvagók, Kukoricza-morzsolók, szabadalmazott „MONTANIA DRIL” sorbavető gépek, Fagerendelyes és Sack-rendszerű ekék stb.

Gépszíj, Gépolaj, Tovota gép enőcs és mindennemű technikai cikkek, Gabona-zsákok, Vizmentes ponyvák, OLAJ- és PORFESTEKEK, Hollandi Kencze (Firniss) és mindennemű lakkok, Pormentesítő olaj, LINOLEUM és BOROSTYÁN PADLÓLACK. Tűzmentes PÉNZ- és KÖNYV-VASSZEKRÉNYEK gyári raktára. Rézgálicz stb.

Gyors és pontos kiszolgálás. Vidéki megrendéseket gyorsan elintézzük.

Tisztelettel

BABÓS és TÁRSAI.

1199

„FUCHSOL”

Vegyszer mezei egerek irtására.

Hatása feltétlenül biztos. Emberekre, mezei apró vadra, házi állatokra ártalmatlan. Árjegyzéket bérmentve küld a

Fuchsol vegyszeti laboratórium
POZSONYBAN, Vörösmarthy-utca 7. sz.

1163

Mikrosol

a legjobb és leghatásosabb szer

fagomba, falmállás, nyálka és penészgomba, valamint ezek okozta nedvesség és dohos levegő ellen.

Szagtalan, nem maró, nem fest.

Uradalomok, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak körében a legjobban bevált. — Kitűnő bizonylatok.

Egyedüli gyárosai:

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

1036. II.

Páris 1900. Grand Prix! (328. sz.) Páris 1900. Grand Prix!

Eredeti Singer-varrógépek házi használatra

és minden ipari célra.

Nagy tartósság! Egyszerű kezelés! Magas szolgáltatási képesség!

Ingyenes oktatás a divatos műhímzésben is. — Varrógépekhez való elektromotorok minden nagyságban. Különleges varrógépek zsákvarrásra, zsáktömésre, zsákfoltozásra és szegésre. Erőhajtány berendezések a legújabb és legbevéltabb szerkezetben.

Temesvár
1891.
Aranyérem!

Singer Co.

Debreczen
1894.
Arany oklevél.

varrógép részvénytársaság,

Kolozsvár, Jókai-utca 3. 1132

Brassó, Kapu-utca 23. szám. Maros-Vásárhely, Széchenyi-tér 55. szám. Agrár bank-épület. N.-Szeben Vasút-utca 5. sz.

Eladó vagy haszonbérbe adó birtok.

Gróf Triangi Assentióné szül. Nagy Irma urnónek Kolozsmegyében a sztánai vasuti állomástól egy órányira eső Kis-Petri községben és határán levő mintegy 20 hold belsőségből 470 hold szántóból, kaszálóból és legelőből és 139 hold erdőből álló tagosított birtoka a hozzá tartozó Nyércze községi 100 hold erdővel együtt örök áron eladó, esetleg 1905. év április hó 24-ik napjától kezdve hosszabb időre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni lehet Molnár Sándor ügyvéd irodájából Kolozsvárt, Monostori-út 12. szám.

1191